

VERGİ ALACAĞININ GÜVENCE ALTINA ALINMASI

Konu Başlığı: Vergi İcra Hukuku

Kavramlar: Kamu Alacağı'nın Hukuki Niteliği, Kamu Alacağı Güvence Önlemleri, Cebren Tahsil İşlemleri

Kavramlara İlişkin Açıklamalar:

Kamu alacaklarının güvence altına alınmasına yönelik tedbirler ve tahsiline ilişkin hükümler 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Hakkında Kanun'da düzenlenmiştir.

6183 sayılı kanun kapsamına sadece "kamu alacakları" girmektedir.

6183 sayılı Kanun'a göre kamu alacağı'nın güvence altına alınması için öngörülen tedbirler:

- Teminat İsteme (AATUHK Madde 9-10)
- Kefil Gösterilmesi (AATUHK Madde 11)
- İhtiyati Tahakkuk (AATUHK Madde 17-20)
- İhtiyati Haciz (AATUHK Madde 13-16)
- Rüçhan Hakkı (AATUHK Madde 21)
- Diğer Koruma Önlemleri (AATUHK Madde 22, Madde 23, Madde 32, Madde 34, Madde 35, Madde 36)

Gecikme Zammı: (AATUHK Madde 51) Feri bir kamu alacağıdır. Genel ve özel usulsüzlük cezaları için gecikme zammı uygulanmaz. "Amme alacağı'nın ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına vadenin bitim tarihinden itibaren her ay için ayrı ayrı %4 oranında (19/10/2010 tarihinden itibaren % 1.40 oranında) gecikme zammı tatbik olunur. Ay kesirlerine isabet eden gecikme zammı günlük olarak hesap edilir."

Cebren Tahsil İşlemleri:

- Ödeme Emri (AATUHK Madde 55)
- Teminatın Paraya Çevrilmesi (AATUHK Madde 9-12)
- Kefilin Takibi (AATUHK Madde 56-57)
- Mal Bildiriminde Bulunulması (AATUHK Madde 59-61)
- Haciz Uygulanması (AATUHK Madde 62-99)
- İflasın İstenilmesi (AATUHK Madde 101)

Ödeme Emirlerine Karşı Yargı Yolu: (Vergi Mahkemesine **15 gün içinde** (Yürürlük tarihi: 01.01.2018) başvurulur.)

- İhtiyati Tahakkuka Dayanan İhtiyati Hacze İtiraz
- İhtiyati Hacze İtiraz
- Ödeme Emrine İtiraz - Dava Nedenleri:
 - Böyle Bir Borcu Olmadığı
 - Kısmen Ödendiği
 - Zamanaşımına Uğradığı

Konuya İlişkin Mevzuat: 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun

VERGİ UYUŞMAZLIKLARINDA ÇÖZÜM YOLLARI

Konu Başlığı: Vergi Yargılama Hukuku

Kavramlar: İdari Çözüm Yolları, Vergi Yargısı, Vergi Yargısında Delil ve İspat Yükü

Kavramlara İlişkin Açıklamalar:

İdari Çözüm Yolları:

- Şikayet Yolu ile Müracaat
- Vergi Hataları ve Düzeltme
- Uzlaşma

Vergi Yargısı Çözüm Yolları:

- Dava Açma (30 Gün): Yürütme kendiliğinden durur.
- Kanun Yolları
 - Olağan Kanun Yolları:
 - İstinaf (30 Gün) Yürütme kendiliğinden durmaz.
 - Temyiz (30 Gün) Yürütme kendiliğinden durmaz.
 - Olağanüstü Kanun Yolları:
 - Kanun Yararına Temyiz
 - Yargılamanın Yenilenmesi

Vergi Mahkemesinde Dava Açmaya Yetkili Olanlar: Mükellefler ve kendilerine vergi cezası kesilenler, tarh edilen vergilere ve kesilen cezalara karşı vergi mahkemesinde dava açabilirler.

Vergi dairesi tadilat ve takdir komisyonlarınca tahmin ve takdir olunan matrahlara karşı vergi mahkemesinde dava açabilir.

Belediyelerde dava açma yetkisini belediye adına varidat müdürü, olmayan yerlerde hesap işleri müdürü veya o görevi yapan kullanır.

Vergi dairesi başkanlıkları ile vergi daireleri, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığınca belirlenen tutarları aşan davalarda Gelir İdaresi Başkanlığının (il özel idareleri ile belediyeler, valilerin) muvafakatını almadan vergi mahkemesi kararları aleyhine temyiz yoluna gidemezler.

Gelir İdaresi Başkanlığı, tespit edeceği hadlerle sınırlı olmak şartıyla, muvafakat verme yetkisini vergi dairesi müdürlüklerinin taraf bulunduğu davalar için vergi dairesi başkanlıklarına ve/veya defterdarlıklara devredebilir. (VUK Madde 377)

Dava Konusu: Vergi Mahkemeleri özel görevli mahkemelerdir. Görevleri kanunda tahdidi olarak sayılmıştır. Vergi mahkemesinde dava açabilmek için verginin tarh edilmiş olması, tadilat ve takdir komisyonları kararının tebliğ edilmiş olması, tevkif yolu ile alınan vergilerde istihkak sahiplerine ödemenin yapılmış olması ve ödemeyi yapan tarafından verginin kesilmiş olması gerekmektedir.

Mükellefler beyan ettikleri matrahlarla ve bu matrahlar üzerinden tarh edilen vergilere karşı dava açamazlar. Bu Kanunun vergi hatalarına ait hükümleri mahfuzdur. (VUK Madde 378)

Dava Açma Süreleri: Özel kanunlarda ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştay'da **60**; Vergi Mahkemelerinde **30 gündür**. Tahakkuku tahsile bağlı olan vergilerde tahsilatın; tebliğ yapılan hallerde veya tebliğ yerine geçen işlemlerde tebliğin; tevkif yoluyla alınan vergilerde istihkak sahiplerine ödemenin; tescile bağlı vergilerde tescilin yapıldığı ve idarenin dava açması gereken konularda ise ilgili merci veya komisyon kararının idareye geldiği tarihi izleyen günden başlar. (İYUK Madde 7)

Vergi mahkemeleri tarafından verilen yürütmenin durdurulması kararlarına karşı bölge idare mahkemesine kararın tebliğini izleyen günden itibaren **7 gün** içinde bir defaya mahsus olmak üzere itiraz edilebilir. (İYUK Madde 27/7)

İhtiyati haciz ve ödeme emrine karşı dava açma süresi **15 gündür**. (AATUHK Madde 15, Madde 58)

Uzlaşmama üzerine dava açma süresi, Uzlaşmanın vaki olmaması halinde mükellef veya ceza muhatabı; tarh edilen vergiye veya kesilen cezaya, uzlaşmanın vaki olmadığına dair tutanağın kendisine tebliğinden itibaren genel hükümler dairesinde ve yetkili vergi mahkemesi nezdinde dava açabilir. Bu takdirde, dava açma müddeti bitmiş veya 15 günden az kalmış ise bu müddet tutanağın tebliği tarihinden itibaren 15 gün olarak uzar. (VUK Ek Madde 7)

Vergi Yargısında Delil ve İspat Yükü:

İspat, bir vergi ilişkisinin temelindeki maddi olayın (ve suçlarda manevi olayın) vasıta olarak delillerden yararlanılması suretiyle ortaya konulmasıdır.

- Resen Araştırma İlkesi (İYUK Madde 20),
- Geç İbraz Olunan Belgeler (İYUK Madde 21),
- Dava Açıldıktan Sonra Delil Tespiti (İYUK Madde 58)

Dikkat: Vergi Usul Kanununun İspat ve Delil ile ilgili hükümleri, vergilendirme işlemlerinde olduğu gibi yargılama aşamasında da geçerlidir (İYUK Madde 31/2).

“İspat: Vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır.

Vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti yemin hariç her türlü delille ispatlanabilir. Şu kadar ki, vergiyi doğuran olayla ilgisi tabii ve açık bulunmayan şahit ifadesi ispatlama vasıtası olarak kullanılamaz.

İktisadi, ticari ve teknik icaplara uymayan veya olayın özelliğine göre normal ve mutad olmayan bir durumun iddia olunması halinde ispat külfeti bunu iddia eden tarafa aittir.” (VUK Madde 3/B)

Konuya İlişkin Mevzuat: Vergi Usul Kanunu, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, İdari Yargılama Usulü Kanunu, Danıştay Kanunu, Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun